

Sivistystoimiala / talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Sivla 26.10.2023 § 114
1638/02.02.00/2023

Valmistelijat: sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen 0400 542 062,
varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen 040 507 9571 ja
tulosaluejohtajat

Kaupunginhallitus on 12.06.2023 § 174 antanut toimielimille ohjeen talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025-2027 laadinnasta. Ohje on lautakunnan esityslistan liitteenä. Lisäksi kaupunginhallitus on kokouksessaan 02.10.2023 antanut lisäohjeistusta talousohjelman täytäntöpanosta. Lisäohjeistuksen mukaan kaupunginhallitus on päättänyt lähettää talousohjelman keinovalikoiman lautakuntien talousarviovalmisteluun. Kaupunginjohtajan johdolla henkilöstöinfot on pidetty 3.10.2023 ja 4.10.2023 ja kaupunkilaisille suunnattu info 5.10.2023

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kunta-strategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalain mukaan kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa määrääjassa eikä kattamista enää voida siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet tulee esittää taloussuunnitelmassa. Kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §) Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kutayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.”

Khall 12.06.2023 § 173

Valmistelija: konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti, p. 0400 447 383

Kuntalain 110 §:n mukaan ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Tässä määräjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.” Taloussuunnitelmavuosien ennusteet ovat raskaasti alijäämäisiä ja talouden tasapainon saavuttaminen lainmukaisessa ajassa näyttää erittäin vaikealta.

Jämsän kaupungin terveeseen talouteen tähtäävä valmistelu tulee siten aloittaa välittömästi. Talousarviovuoden mahdollista alijäämän syntymistä lähdetään ehkäisemään määrärahojen käytön harkinnalla (kustannustason jäädytys) ja päivittäisen työn taloudellisuutta korostavalla toiminnalla. Tämän lisäksi tulee tarkastella tase-erien tarjoamat mahdollisuudet.

Henkilöstökustannusten syntymistä hillitään tarkastelemalla rekrytointitarvetta ja tehtäväjärjestelyjen mahdollisuutta jokaisen eläköityvän/ poistuvan henkilön osalta. Tämän lisäksi jokaisen hankinnan ja kulun tarpeellisuutta arvioidaan kriittisesti siten, että kaikki ”ei-pakollinen” jäädytetään.

Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen ja opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen mukaiset palkankorotusvaikutukset alkavat näkymään voimakkaasti kesäkuusta lähtien. Sopimusten kustannusvaikutus vuodelle 2023 on 4,85 %. Alkuperäiseen talousarvioon on varattu 2,5 %:n palkankorotusvaikutus. Valtuuston 29.5. hyväksymään lisätalousarvioon varattiin 2,35 %:n (800 000 eur) palkankorotusvaikutus. Tämä ja muut lisätalousarvion erät vetivät talousarvionvuoden tuloksen alijäämäiseksi -826 245 euroon.

Talouden tilannetta seurataan kaupunginhallituksessa, lautakunnissa ja toimialojen sekä tulosalueiden johtoryhmissä erityisen tarkasti niin, että se on jokaisen kokouksen asialistalla.

Tasapainottamisohjelman valmistelun käynnistämällä velvoitetaan toimialoja hakemaan muutosta kustannuskehitykseen tai tuottokertymään jo vuodelle 2023.

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Kuntalaki § 110

Ehdotus

vs. kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus päättää

- 1) käynnistää talouden tasapainottamisohjelman valmistelun.
- 2) valtuuttaa talouspalvelut laatimaan yhdessä kaupungin viestinnän kanssa kustannustietoisuuden ohjeistuksen.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Khall 11.09.2023 § 217

Valmistelija: konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti, p. 0400 447 383

Talouden tasapainotussuunnitelman laadinta on edennyt suunnitelman mukaisesti. Kustannustietoisuuden ohjeistuksessa pureudutaan epäsuorien kustannusten hallintaan ja minimointiin sekä oikeiden toimintatapojen löytämiseen.

Talouden tasapainottaminen vaatii kaikkien toimintojen sopeuttamista tulevaan palvelutasoon ja väestörakenteeseen. Sopeutusehdotukset koskevat niin luottamustoimielimiä, hallintoa, tukipalveluita kuin toimialoja. Henkilöstösuunnittelussa noudatetaan seuraavaa ohjeistusta:

- määräaikaisten työ- ja virkasuhteiden osalta noudatetaan korostunutta harkintaa.
- eläke- ja muu poistuma hyödynnetään täysimääräisesti ennakoiden ja tehtävät priorisoidaan sekä järjestellään sisäisesti
- henkilöstömäärä sopeutetaan väestörakenteeseen ja palvelutuotantoon
- sisäisiä siirtoja ja uudelleensijoitteluja mikäli jokin toiminta kokonaan lakkautetaan
- työhyvinvointia, johtamista, esimiestyötä ja osaamista kehitetään
- uusia tuottavuutta lisääviä toimintatapoja otetaan käyttöön, mm. digitalisaation hyödyntäminen

Talouden kokonaiskuva heikkenee edelleen

Tuoreimmat veroennustiedot vuodelle 2023 näyttävät 1,4 miljoonaa euroa heikommilta kuin talousarvion mukaiset budjetoidut erät. Tämän lisäksi budjetoimattomia SOTE-luottotappioita kirjattiin kuluksi 0,3 miljoonan euron edestä ja Kevan tasausmaksuun on tulossa 0,15 miljoonan euron lisämaksu. Heinäkuun lopun tilanteessa kumulatiiviset toimintakulut alittivat talousarvion 1,7 miljoonalla eurolla. Vesilaitoksen tulos heinäkuun lopussa näytti 0,4 miljoonaa euroa alijäämäiseltä. Näiden tietojen valossa tilikauden 2023 tulos liikkuu -0,2 ja -2,7 miljoonan välillä.

Valtiovarainministeriö julkaisi uudet valtionosuuslaskelmat kuntien SOTEPE-siirtolaskelmien valmistuttua. Valtionosuuslaskelmat eivät vielä ole lopullisia, mutta todennäisesti jo hyvin lähellä toteutuvaa valtionosuustasoa. Jämsän kaupungin valtionosuuksien ennuste laski 2,7 miljoonasta eurosta vajaaseen 1,8 miljoonaan euroon. Samaan aikaan vastaavan kokoiset kaupungit saavat valtionosuuksia seuraavasti: Laukaa 15,6 Meur, Muurame 12,6 Meur ja Äänekoski 10,1 Meur. Toisaalta Haminan valtionosuudet ovat miinuksella 3,1 miljoonaa euroa.

Hallituksen tavoitteena on uudistaa peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelman linjausten mukaisesti sekä lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia peruspalvelujen järjestämisessä. Uudistuksen tavoitteena on varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografinen kehitys sekä vahvistaa kasvavien

kuntien ja kaupunkien edellytyksiä investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia. Uudistuneen järjestelmän on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2026.

Hyvinvointialueet ovat olleet toiminnassa jo reilun kahdeksan kuukautta, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen taloudellinen merkitys yksittäisen kunnan talouteen alkaa selviämään vasta nyt, kun sotien siirtolaskelmat valmistuvat. Muutokset ovat osin kohtuuttomat, yhteensä 47 kuntaa menettää valtionosuuksia enemmän kuin 200 euroa asukasta kohti. Jämsän tilannetta vaikeuttaa taseessa oleva alijäämä, sen kattamisvelvollisuus ja suunnitelmakauden rahoituksen romahtaminen. Konsernitaseessa ei ole puskureita heikompia vuosia varten, poislukien konsernirahasto, n. 6,9 Meur. Talouden tasapaino edellyttää yhteensä noin 24-26 Meur sopeutustason. Vertailuna todetaan, että kaupungin toimintakate vuoden 2023 talousarviossa on 47,6 Meur. Tasapainottamisen keinoina tulee siten tarkastella sekä käyttötalouden kokonaisuus, veroratkaisut että tase-erien tarjoamat mahdollisuudet.

Talousoalvelut on toimialajohtajien avulla laatinut rakenteellisten uudistusten säästölistaukset toimialoittain. Näiden säästötoimenpiteiden tavoitteena on säästää 11 miljoonaa euroa taloussuunnittelukaudella 2024–2027. Näiden rakenteellisten uudistusten lisäksi tarvitaan n. 15 miljoonan euron vero- ja tase-erien ratkaisut tai vaihtoehtoisesti käyttötalouden kaikkien ei-lakisääteisten toimintojen tarkastelu.

Valtuustoryhmät on informoitu tilanteesta ja syyskuun aikana järjestetään useita talouden tasapainotukseen liittyviä tilaisuuksia luottamustoimihenkilöille.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää

- 1) merkitä talouden tilanteen tiedoksi
 - 2) ohjeistaa lautakuntia ja talousarvion valmistelijoita konkretisoimaan talousarviovuodelle 2024 yhteensä kahden miljoonan euron säästötavoitteet ja taloussuunnitelmavuosille 2025, 2026 ja 2027 kolmen miljoonan euron säästötavoitteet vuositason tasolla.
- ja
- 3) ohjeistaa talousoalvelut valmistelevaan yhteensä 10-12 miljoonan euron tase-eräratkaisut sekä 3-5 miljoonan euron veroratkaisut taloussuunnitelmavuosille 2024 – 2027.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

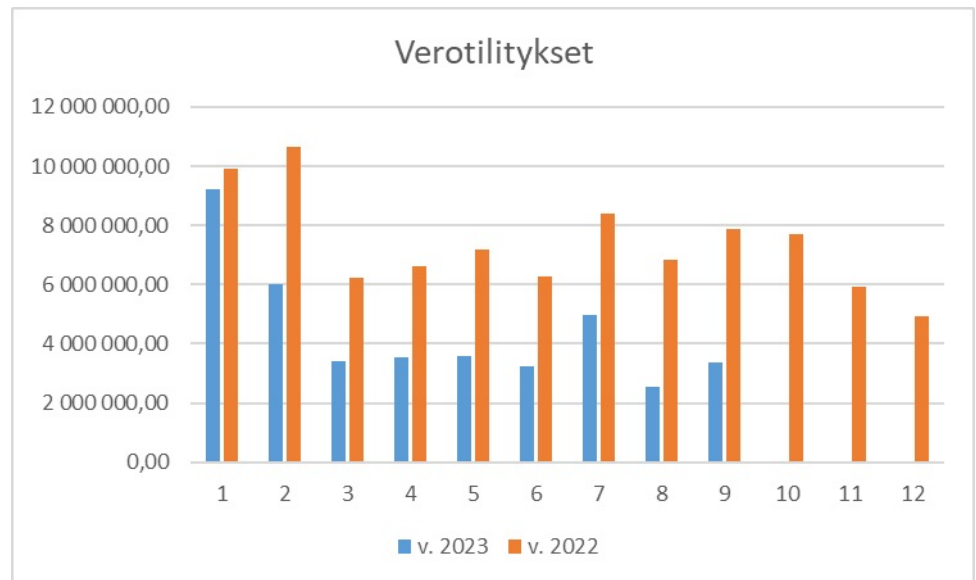
Khall 02.10.2023 § 240

Valmistelija: konsernipalvelujohtaja Vesa Urtti, p. 0400 447 383

Jämsän kaupungin talous on toteutunut ylijäämäisenä kuusi kertaa ja alijäämäisenä kuusi kertaa viimeisen 12 vuoden aikana. Taseeseen kertynyt ylijäämä on korkeimmillaan noussut 4,9 miljoonaan euroon vajoten nykyiseen -3,5 miljoonan alijäämään.

Vuosien 2020 (4,8 Meur) ja 2021 (0,4 Meur) tilikaudet toteutuivat ylijäämäisinä pitkälti koronatukien ansiosta. Kaupunkiin on siten kuntaliitosten jälkeen jäänyt talouden rakenteellinen alijäämä eli kaupungin toimintamenot ovat ajoittain olleet suuremmat kuin toimintatulot.

Vuoden 2023 muutettu talousarvio osoittaa 0,8 miljoonan euron alijäämää. Talousarvion päivityksen jälkeen syksyn veroennuste näyttää 1,4 miljoonaa euroa heikompia verotilityksiä kuin talousarvio. Tämän lisäksi budjetoimattomia SOTE-luottotappiota on kirjattu 0,3 miljoonan euron edestä ja Kevan lisälasku tasausmaksuun on 0,15 miljoonaa euroa.

Elokuun lopun 2023 tilanteessa toimintakulut alittavat kumulatiivisen talousarvion 2,5 miljoonalla eurolla. Vastaavasti toimintatuotot alittavat talousarvion 1,3 miljoonalla eurolla ja toimintakate 1,2 miljoonalla eurolla. Tilikauden 2023 tulosenuste on arvioiden mukaan -0,2 ja -2,7 miljoonan euron välillä.

Vuodelle 2024 valtionosuuksien lasku (- 4,0 Meur), verotulojen lasku taannehtivien erien poistuttua (- 2,0 Meur) ja kunta-alan suuret palkankorotukset nykyisellä sopimuskaudella (-2,3 Meur) aiheuttavat vuodelle 2024 yli kahdeksan miljoonan euron rahoitusvajeen. Jatkovuosina 2025–2027 tuo vaje hiukan pienenee verotulojen noustessa, olettaen etteivät palkat nouse samassa tahdissa.

Kuntalain mukaan talouden on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen taloussuunnitelmakaudella. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän

vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Taloussuunnitelma voidaan laatia talousarviovuodelle ja maksimissaan kolmelle seuraavalle vuodelle. Jotta tasapaino voidaan saavuttaa, taloussuunnitelmakaudeksi tulee asettaa 2024–2027. Tavoitteena on, että kolmantena taloussuunnitelmavuonna 2026 kaupungin talous on tasapainossa tai ylijäämäinen.

Toimialat ovat valmistelleet säästöohjelmat siten, että vuonna 2024 tavoitteena on kahden miljoonan euron ja seuraavina vuosina kumuloituen kolmen miljoonan euron säästöt. Kaupunginhallitus ohjeistaa lautakuntien valmistelua kokouksessa käsiteltävän keinovalikoiman mukaisesti. Talousarviolaskelmaan 2024 on sisällytetty:

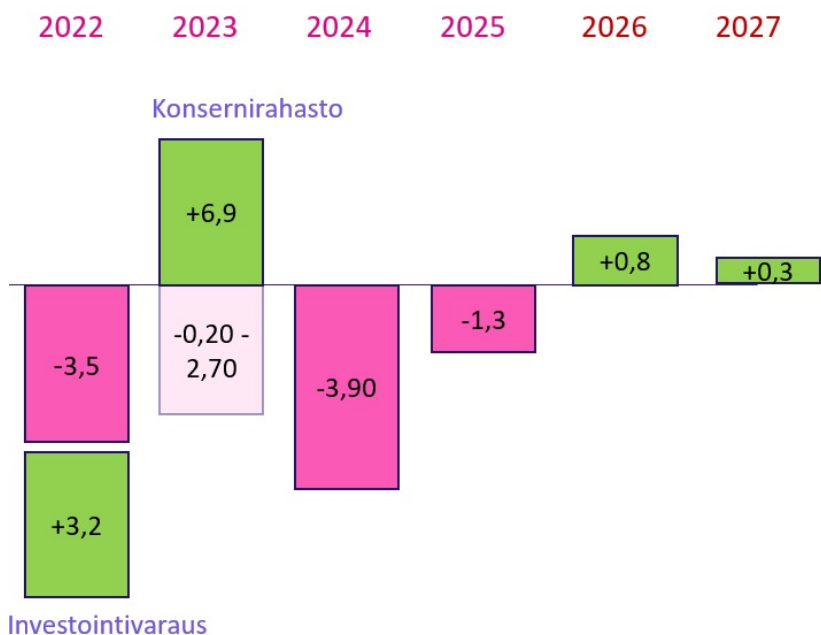
- 0,54 prosenttiyksikön kunnallisveron korotus (8,36 → 8,9)
- kiinteistöveron korotus
 - maapohja (1,00 → 1,30)
 - vakituinen asuinrakennus (0,45 → 0,50)
 - muut asuinrakennukset (1,05 → 1,20).

Talousarviolaskelmassa vuoden 2024 vuosikate on tämän hetken tiedoilla 4,1 miljoonaa euroa ja se kattaisi poistoista ja arvonalentumista 49 %. Tilikauden alijäämä tulisi sopeutuksesta huolimatta olemaan 3,9 miljoonaa euroa ja alijäämän kattamiseksi kaupunki joutuu nostamaan lisää pitkäaikaista lainaa. Alijäämä aiheuttaa uuden kertyvän alijäämän taseeseen, jos tilinpäätöksessä 2023 siihen mennessä kertynyt alijäämä katetaan ns. konsernirahastolla. Jos konsernirahastoa on vielä jäljellä, sitä

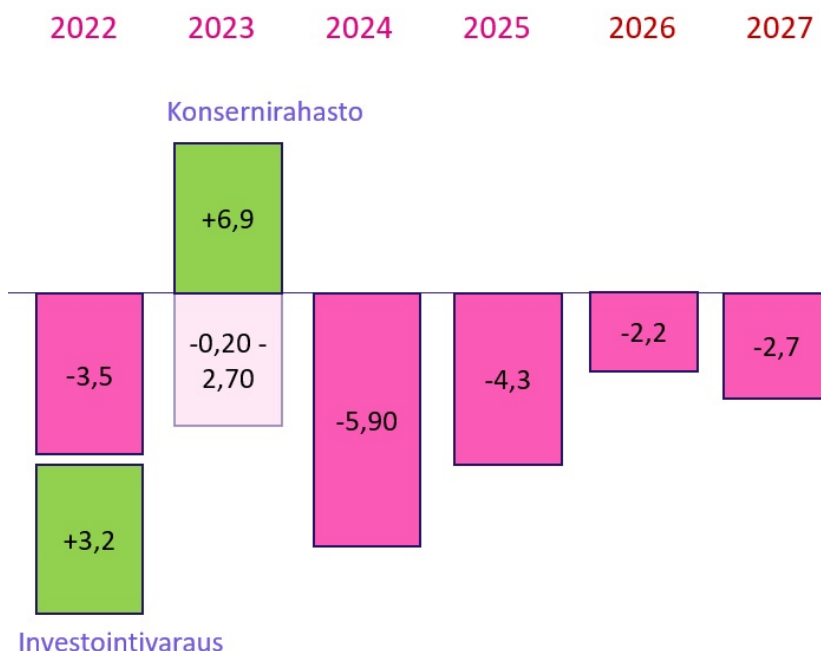
voidaan käyttää kattamaan osa syntyvästä alijäämästä.

Taloussuunnitelman tasapainoisuus

Esitetty ratkaisu

Säästötoimenpiteitä ei tehdä, veronkorotukset kyllä

Esitetty ratkaisu jättää taloussuunnitelmakauden 3,2 miljoonaa euroa alijäämäiseksi – tosin taseessa oleva investointivaraus otetaan tarkastelussa huomioon. Jos esitettyjä säästöjä ei toteuteta, talouden tasapainoa ei saavuteta missään vaiheessa ja taloussuunnitelmakausi jää 13,6 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Myös investointien osalta on laadittu lautakuntien valmistelun pohjaksi karsittu investointisuunnitelma 2024–2027, joka vähentää kaupungin korkomenoja ja poistoja tulevina vuosina.

Talousarviovalmistelusta ja yhteistoimintamenettelystä

Valtuuston talousarvioseminaari pidetään 23.10.2023. Lautakunnat ja johtokunnat valmistelevat omat talousarvioesityksensä 27.10.2023 mennessä. Kaupunginhallitus käsittelee talousarvioluonnosta 30.10.2023 ja tekee esityksensä valtuustolle veroprosenteista. Kaupunginjohtaja esittelee esityksensä talousarviosta viikolla 47 ja kaupunginhallitus päättää talousarvioesityksestä 4.12.2023. Yhteistoimintamenettely tulee käydä ennen kaupunginhallituksen talousarvioesitystä. Valtuusto päättää talousarviosta 11.12.2023.

Viikolla 40 pidetään henkilöstö- ja kuntalaisinfot sekä käsitellään yhteistoiminnassa kaupunginhallituksen henkilöstölinjaukset. Tästä eteenpäin neuvottelu on jatkuva.

Talouden tasapainottaminen edellyttää kaupungin palveluverkon tarkastelua, palvelutason ja rahan käytön kriittistä arviointia sekä mahdollisten päällekkäisten prosessien tai toimintojen poistamista. Toiminnan uudelleenorganisointia tulee tehdä modernilla tavalla ja digitalisaatiota hyväksi käyttäen. Palveluverkon supistamisen myötä turhiksi jääneet tilat myydään ja jos ostajaa ei löydy, ne jätetään ilman lämmitystä ja ylläpitoa sekä puretaan talouden sen salliessa.

Osana talouden tasapainottamista harkitaan myös toimenpiteitä, joiden myötä henkilöstömenot vähenisivät muiden menojen rinnalla. Henkilöstömenot muodostavat vuoden 2023 muutetun talousarvion mukaan noin 51 prosenttia kaupungin toimintamenoista. Henkilötyövuosien ja henkilöstömenojen mahdollinen vähentäminen edellyttää palveluiden, toimintojen, tehtävien ja työnjakojen tarkastelemista. Valmistelua tehtäessä esille on noussut harkittavaksi ja voi edelleen nousta uusia mahdollisia harkittavia talouden tasapainottamisen toimenpiteitä, joilla olisi toteutuessaan esimerkiksi henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työtehtävissä, työn organisoinnissa, organisaation palvelurakenteessa tai eri toimijoiden välisessä yhteistyössä, tai toimenpiteitä, joissa olisi kyse henkilöstön asemaan olennaisesti vaikuttavista palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteista. Harkittavaksi tulee myös sijaisten käytön kieltäminen.

Työnantaja on tilanteessa, jossa se joutuu myös harkitsemaan taloudellisista ja/tai tuotannollisista syistä osa-aikaistamisia, lomautuksia tai irtisanomisia. Tämä tarkoittaa määräaikaisten ja vakituisten rekrytointikieltoa samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin, joihin henkilöstövähennykset kohdentuvat. Vaikutukset ulottuvat myös palkkatuella ja oppisopimuksella työllistettäviin.

Jämsän kaupungin henkilöstömäärä on laskenut vuodesta 2022, koska henkilöstöä siirtyi Keski-Suomen ja Pirkanmaan hyvinvointialueille (210,03 htv) sekä Ateria- ja Puhtauspalvelut liikelaitoksen (93 htv) yhtiöittämisen seurauksena. Vuoden 2023 henkilöstösuunnitelmassa henkilötyövuosia on yhteensä 619,30.

Vakituisia työntekijöitä ja viranhaltijoita oli kaupungin palveluksessa vuoden 2023 kesäkuun viimeisenä päivänä koko vuosi arvioiden 443,6 htv, sijaisia ja muita määräaikaisia 176,8 htv.

Kustannussäästöjen löytämiseksi osa harkittavista toimenpiteistä tarkoittaisi esimerkiksi mahdollisia toimintojen uudelleen organisoimista ja palvelujen ja toimintojen supistamista (esimerkiksi niiden laajuuden tai sisältöjen rajaamista) kaupungin eri toimialoilla. Kestävien ja pysyvien kustannussäästöjen saavuttaminen voisi edellyttää myös esimerkiksi toimintojen lakkauttamista tai ulkoistamista, tehtävien tai toimintojen yhdistämistä tai keskittämistä sisäisesti sekä muutoksia töiden järjestelyyn sekä myös järjestelyjä kaupungin ulkoisten toimijoiden, muun muassa markkinatoimijoiden kanssa. Palvelujen tai niiden osien ulkoistuksilla haettaisiin pitkän aikavälin toiminnallisia ja taloudellisia hyötyjä.

Henkilöstömenojen ja henkilötyövuosien vähentämisessä osana palvelujen tarkastamista hyödynnetään myös eläköitymistä ja muuta henkilöstön vaihtuvuutta. Taloussuunnittelukaudella Kevan eläköitymisennusteen (alin eläkeikä) mukaan arvioidaan nykytilanteesta vuoteen 2027 saakka jäävän eläkkeelle noin 60 henkilöä. Eläke- ja muu poistuma (esim. irtisanoutuminen) hyödynnetään ja tehtävät priorisoidaan sekä järjestellään sisäisesti. Hankerahoituksen vähentäminen tulee päättämään osan määräaikaisista tehtävistä.

Arvion mukaan talousarvion toteuttaminen talousarviolaskelman mukaisesti voisi tarkoittaa vuoteen 2027 mennessä mahdollisten tehtävämuutosten, osa-aikaistamisen ja lomautusten kohdentumista enintään 120 henkilöön. Työnantajan harkitsemat toimenpiteet täsmentyvät talousarviovalmistelun ja yhteistoimintamenettelyn edetessä.

Yhteistoiminnassa käsiteltävät asiat

Lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella (449/2007 muutoksineen) 4 §:n mukaisesti työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa käsitellään ainakin sellaiset asiat, jotka koskevat:

- 1) henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavia muutoksia työn organisoinnissa, kunnan tai hyvinvointialueen palvelurakenteessa, kuntajaossa tai kuntien tai hyvinvointialueiden tai näiden välisessä yhteistyössä;
- 2) palvelujen uudelleen järjestämisen periaatteita, jos asialla voi olla ulkopuolisen työvoiman käytöstä tai liikkeen luovutuksesta johtuvia tai muita olennaisia henkilöstövaikutuksia;

- 3) henkilöstöön, henkilöstön kehittämiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun sekä työyhteisön sisäiseen tietojenvaihtoon liittyviä periaatteita ja suunnitelmia;
- 4) taloudellisista tai tuotannollisista syistä toimeenpantavaa osa-aikaistamista, lomauttamista tai irtisanomista.

Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.

Yhteistoimintamenettelyn aloittaminen

Edellä kuvatun perusteella Jämsän kaupunki työnantajana on velvollinen aloittamaan yhteistoiminnasta annetun lain mukaisesti yhteistoimintamenettelyn.

Yhteistoimintalain säännöksiin perustuen on varauduttava vähintään kuuden viikon neuvotteluajanjaksoon huomioiden se, että neuvottelut ovat käytyinä ennen kuin kaupunginhallitus päättää talousarvioletuksesta 4.12.2023.

Yhteistoimintamenettely ja -neuvottelu ulottuu koko kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön mukaan lukien liikelaitokset. Talouden tasapainottaminen tulee todennäköisesti edellyttämään rakenteellisia ja pysyviä muutoksia kaupungin palveluverkossa ja palveluissa ja sitä kautta myös palveluorganisaatiossa, toiminnoissa ja tehtävissä. Arvioinnin kohteena ovat myös palveluja tukevat hallinnolliset ja muut tukitoiminnot samoin kuin mahdollisiin palvelumuutoksiin liittyen myös johtamisjärjestelmä.

Yhteistoimintamenettelyssä läpikäytävien työnantajan harkitsemien toimenpiteiden toteutus olisi mahdollista vuosien 2023–2027 aikana. Nyt käytävässä yhteistoimintamenettelyssä käytettävissä tulee olla kaikki sopeuttamiseen tarvittavat keinot.

Hallintosäännön mukaan yhteistoimintamenettelyn käynnistäminen kuuluu hallintosäännön 24 pykälän nojalla kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Yhteistoimintamenettelyn päätökseen saattaminen tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Yhteistoimintamenettelyn päätökseen saattamisen jälkeen mahdollisista toimenpiteistä päätetään hallintosäännön toimivallan mukaisesti.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Kuntalaki § 110

Hallintosääntö § 24 / kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus päättää, että

- 1) talousarvion valmistelussa käytetään esittelytekstin mukaisia veron korotuksia,
- 2) valmistella konsernirahaston käyttö vuoden 2022 ja mahdollisesti 2023 kertyvän alijäämän kattamiseksi,
- 3) lähettää talousohjelman keinovalikoiman lautakuntien talousarviovalmisteluun ,
- 4) käynnistää yhteistoimintamenettelyn esittelytekstin mukaan.

Päätös

Keskustelun aikana Markos Koskinen esitti Antti Lähdesmäen kannattamana seuraavaa:

Esitän, että talouden tasapainottamisohjelman perusopetus-osio jätetään pöydälle, kunnes kyläkoulujen lakkauttamisesta päättävä valtuusto on asiasta päättänyt kokouksessaan 23.10. Ennustejakson oppilasmäärät tuleville vuosille tulee vielä tarkastaa ja päivittää valtuustokokoukseen 23.10 mennessä. Tarkempi kustannuserittely säästöistä ja kuluista ja niiden laskentatavasta, jotka syntyvät koulujen lakkautuksien ja kuljetuksien myötä. Ja niiden päivittäminen tasapainottamisohjelmaan, ennen sen eteenpäin viemistä. Kustannuserittely ja sen laskentatavat on tuotava myös tiedoksi valtuustolle. Laillisuuden tarkastaminen ettei koulumatkojen enimmäisaika ylitä yhdelläkään oppilaalla lakkautuksien myötä, sekä jos "pitkänmatkalaisille" järjestetään erilliset koulukyydit niin tulee nekin huomioida kustannuksissa.

Keskustelun aikana Lotta Ahola esitti Merja Lahtisen kannattamana, että asian käsittelyä jatketaan.

Koska oli tehty kannatettu pöydällepanoehdotus, puheenjohtaja kehotti kohdistamaan seuraavat puheenvuorot pöydällepanoehdotukseen.

Keskustelujen aikana oli tehty kannatettu esitys asian pöydällepanosta ja kannatettu esitys asian käsittelyn jatkamisesta, joten oli äänestettävä.

Äänestystavaksi päätettiin kättennostoäänestys.

Suoritettussa äänestyksessä Markos Koskisen esitys sai kaksi (2) ääntä (Markos Koskinen, Antti Lähdesmäki). Lotta Aholan esitys sai seitsemän (7) ääntä (Lotta Ahola, Jorma Poti, Merja Lahtinen, Mika Kyrö, Ulla Patronen, Ilkka Salminen, Sanna Rajala).

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksena, että äänin 2-7 kaupunginhallitus jatkaa asian käsittelyä samassa kokouksessa.

Puheenjohtaja päätti keskustelun ja asian käsittelyn todeten, että kaupunginhallituksen päätös on esittelijän ehdotuksen mukainen.

Sivistystoimiala

SIVISTYSTOIMI	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Ero (€)	Ero (%)
Toimintatuotot	3 164 845,13	3 363 590,00	2 595 029,00	-768 561,00	-22,8
Toimintakulut	-39 164 497,94	-41 980 600,00	-40 608 005,17	1 372 594,83	-3,3
Toimintakate	-35 999 652,81	-38 617 010,00	-38 012 976,17	604 033,83	-1,6
Vuosikate	-35 999 652,81	-38 617 010,00	-38 012 976,17	604 033,83	-1,6
Poistot ja arvonalentumiset	-238 527,35	-174 509,00	-161 100,00	13 409,00	-7,7
Tilikauden tulos	-36 238 180,16	-38 791 519,00	-38 174 076,17	617 442,83	-1,6
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-36 238 180,16	-38 791 519,00	-38 174 076,17	617 442,83	-1,6

Suunnitteluvuodet

SIVISTYSTOIMI	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	2 595 029	2 366 690	2 329 690	2 305 690
Toimintakulut	-40 608 005	-39 659 145	-39 164 119	-38 978 292
Toimintakate	-38 012 976	-37 292 455	-36 834 429	-36 672 602

Sivistystoimiala vastaa lakisääteisten peruspalvelujen järjestämisen lisäksi valtuuston hyväksymän kotouttamisohjelman mukaisesta kotouttamisen edistämisestä ja tervyden ja hyvinvoinnin edistämisestä toimialaan liittyvien toimintajen osalta.

Talousarvion tavoitteet on valmisteltu strategian linjausten mukaisesti toimialatasolla. Tulosalueet ovat valmistelleet lautakuntatasoisia tavoitteita (maks. 2 kpl.) Ne ovat linjassa toimialan tavoitteisiin nähden. Toimialan tavoitteiden mittareista osa on samoja kuin, mitä esitetään tulosalueille.

Talousarvion valmistelua on ohjannut kaupunginhallituksen 2.10.2023 tekemä päätös, jonka mukaan keinovalikoima lähetettiin lautakunnille talousarviovalmisteluun.

Talousarvion valmistelun kanssa samanaikaisesti on valmisteltu vuosien 2024 – 2027 talouden tasapainottamisohjelmaa. Talousohjelman mukainen sivistystoimen säästövelvoite neljän vuoden aikana on yhteensä 6 160 000 euroa.

Sivistystoimialan talousohjelma

	2024	2025	2026	2027	YHTEENSÄ
SÄÄSTÖVELVOITE KOKO TOIMIALA	1 120 000	1 680 000	1 680 000	1 680 000	6 160 000
HALLINTO					
TOTEUMA	4 700	4 700	4 700	3 700	17 800
VARHAISKASVATUS					
TOTEUMA	185 000	429 300	485 800	604 600	1 704 700
PERUSOPETUS					
TOTEUMA	296 290	722 600	1 151 800	1 266 200	3 436 890
LUKIOKOULUTUS					
TOTEUMA	45 300	72 300	72 300	72 300	262 200
ELÄMÄNLAATUPALVELUT					
opistot	35 200	58 100	54 100	54 100	201 500
kirjastopalvelut	61 200	62 300	100 800	110 800	335 100
vapaa-aikapalvelut	90 050	125 050	115 050	119 050	449 200
yhteensä	186 450	245 450	269 950	283 950	985 800
Toteuma yht.	717 740	1 474 350	1 984 550	2 230 750	6 407 390

Koko talousohjelman neljälle vuodelle esitetyt toimenpiteet sisältävät palveluverkon supistamista varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja elämänlaatupalveluissa, hanketoiminnan supistamista, taksojen ja maksujen korotuksia, tilojen käytön tarkastelua ja tehostamista, johtamisen ja esihenkilötyön uudelleen järjestelyjä, luontaisen poistuman hyödyntämistä. Toteutuessaan esitetyillä toimenpiteillä kokonaissäästö neljän vuoden aikana on 6 407 390 euroa. Vuodelle 2024 kohdistuvat toimenpiteet on kuvattu tarkemmin tulosalueiden kohdalla.

Tuloarvio

Sivistystoimen toimintatuottojen vähenemä verrattuna vuoden 2023 talousarvioon johtuu hanketoiminnan supistamisesta ja hankeavustusten vähentymisestä vuonna 2024 talousohjelman mukaisesti. Hanketoiminnassa jatketaan tasa-arvon ja laadun edistämisen hankkeita, harrastamisen Suomen mallia sekä koulujen nuorisotyötä.

Taksoihin ja maksuihin esitetään korotuksia. Ne on kuvattu taksat ja maksut -kohdassa, jonka sivistyslautakunta käsittelee kokouksessaan 26.10.2023. Taksoja ja maksuja tarkastetaan koko talousohjelmakauden ajan.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen avioidaan vähenevän palveluntarpeen muutosten vuoksi. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajoihin ja enimmäismaksuihin tehdään indeksitarkistus 1.8.2024. On mahdollista, että tuloarvioon joudutaan palaamaan vuoden 2024 talousarviomuutoksena.

Toimintakulut

Sivistystoimen toimintakulut vähenevät verrattuna vuoden 2023 talousarvioon ja lisätalousarvioon 4 %. Toimintakuluissa on huomioitu talousohjelman toimenpiteet, jotka kohdentuvat vuoteen 2024. Henkilöstökulujen vähentymiseen vaikuttaa erityisesti hanketoiminnan supistaminen ja siitä johtuva määräaikaisten työntekijöiden vähenemä.

Palvelutarpeen supistuminen ja henkilöstön luontainen vähentyminen näkyy vakituisen henkilöstön määrän vähentymisenä. Vähenevää on myös palvelujen ostoissa, maksettavissa avustuksissa sekä hankinnoissa.

Toimintakate

Toimintakate alenee 2,3 % verrattuna vuoden 2023 talousarvioon ja lisätalousarvioon.

Taloussuunnitelmavuosien osalta valmistelussa on noudatettu

konsernipalvelujohtajan antamia ohjeita. Taloussuunnitteluvuodet esitetään liitteenä olevien excell-taulukoiden mukaisina.

Taloussuunnitteluvuodet noudattavat edellä mainittua talousohjelmaa ja jäljempänä tulosalueilla esitettyjä talousohjelman mukaisia toimenpiteitä.

Saadun ohjeen mukaisesti sisäisiin vuokriin ei ole puututtu, vaan ne esitetään vuoden 2024 tasolla. Liitteenä olevat taloussuunnitteluvuodet esitetään toimiala- ja tulosaluetasoisina. Konsernipalvelujohtajan 25.10.2023 toimittama tasearvolistaus on liitteenä.

Ikäluokkien kehitys ja siitä johtuva palvelutarve, hoitolapsi-, oppilas- ja opiskelijaennusteet arvioidaan liitemateriaalissa tulosalueen kohdalla. Elämänlaatupalveluihin kohdentuva palvelutarve on arvioitu ko. tulosalueen kohdalla.

Henkilöstösuunnitelma on tehty vuosille 2024 – 2027. Se pitää sisällään vuoden 2024 koulutus- ja työhyvinvointisuunnitelman toimialatasoisena. Sivistystoimen henkilöstösuunnitelman mukaan henkilötyövuodet 441,06 vähenevät vuoteen 2023 460,93 verrattuna. Henkilötyövuosien vähentyminen on linjassa talousarvioon nähden. Suunta jatkuu vähenevänä myös suunnitteluvuosina. Henkilöstövähennemä kohdentuu erityisesti määräaikaisiin hanketyöntekijöihin hanketoiminnan supistumisen myötä. Vakituisen henkilöstön vähentymisessä hyödynnetään luontaista poistumaa ja palvelutarpeen supistumista.

Talousarvioesitykseen sisältyy toimialan riskienarviointi- ja hallinta.

Hallinto

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Ero (€)	Ero (%)
Toimintatuotot	910,63	240	240		
Toimintakulut	-289 784,84	-272 358,00	-267 838,95	4 519,05	-1,7
Toimintakate	-288 874,21	-272 118,00	-267 598,95	4 519,05	-1,7
Vuosikate	-288 874,21	-272 118,00	-267 598,95	4 519,05	-1,7
Tilikauden tulos	-288 874,21	-272 118,00	-267 598,95	4 519,05	-1,7
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-288 874,21	-272 118,00	-267 598,95	4 519,05	-1,7

Suunnitteluvuodet

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	240	240	240	240
Toimintakulut	-267 839	-257 469	-259 469	-262 469
Toimintakate	-267 599	-257 229	-259 229	-262 229

Talousarvioesitykseen ml. talousohjelma sisältyy hankintojen ja matkakorvausten vähentämistä. Lautakunnan kokouksista joka toinen toteutetaan teamsillä, mikä vähentää maksettavia matkakorvauksia ja kahvituksia. Vaikutus vuoteen 2024 on 4 700 € ja koko talousohjelmakauden ajan yhteensä 17 800 €.

Yleissivistävän koulutuksen ja varhaiskasvatuksen johtamisen uudelleen järjestelyt: talousohjelman ajanjaksoon ja/ tai sen jälkeiseen lähiaikaan ajoittuu eläköitymisiä niin varhaiskasvatuksen kuin yleissivistävän koulutuksen osalta. Näissä yhteyksissä johtaminen arvioidaan ja järjestellään uudelleen. Yleissivistävän koulutuksen osalta kouluverkon laajuus vaikuttaa asiaan. Kaupunkiorganisaatiossa on laajasti hyväksytty työurien pidennys, kannustettu siihen sekä tunnustettu ja tunnustettu esihenkilötoiminnan merkitys.

Varhaiskasvatus

VARHAISKASVATUS	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Ero (€)	Ero (%)
Toimintatuotot	1 159 174,08	1 194 840,00	826 339,00	-368 501,00	-30,8
Toimintakulut	-11 223 298,57	-12 321 040,00	-11 923 619,49	397 420,51	-3,2
Toimintakate	-10 064 124,49	-11 126 200,00	-11 097 280,49	28 919,51	-0,3
Vuosikate	-10 064 124,49	-11 126 200,00	-11 097 280,49	28 919,51	-0,3
Poistot ja arvonalentumiset	-11 720,92	-4 361,00	-1 800,00	2 561,00	-58,7
Tilikauden tulos	-10 075 845,41	-11 130 561,00	-11 099 080,49	31 480,51	-0,3
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-10 075 845,41	-11 130 561,00	-11 099 080,49	31 480,51	-0,3

Suunnitteluvuodet

VARHAISKASVATUS	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	826 339	636 000	609 000	585 000
Toimintakulut	-11 923 619	-11 504 318	-11 445 818	-11 324 018
Toimintakate	-11 097 280	-10 868 318	-10 836 818	-10 739 018

Talousarvion laadinnassa käytetty varhaiskasvatuksen palvelutarveennuste on liitteenä. Se perustuu 2016 – 2022 syntyneiden ikäluokkien ikäluokkiin 8/2023, neuvolasta saatuun arvioon vuonna 2023 syntyvistä lapsista ja arvioidusta tulevista ikäluokista. Ennusteessa arvioidaan, että 1-5 vuotiaiden lasten ikäluokista varhaiskasvatukseen osallistuu vuosittain 75 %, esiopetukseen koko ikäluokka. Ikäluokkien ja palveluntarpeen vähenemisessä on alueellisia eroja, eikä päiväkotiryhmiä voida aina vähentää suoraan suhteessa lapsimäärien vähentymiseen. Varhaiskasvatuslaki ja -asetus määrittävät päiväkotien ja perhepäivähoidon henkilöstöresurssin ja ryhmäkoon.

Talousohjelman vaikutukset (€) varhaiskasvatuksessa on esitetty alla:

2024	2025	2026	2027	2024-2027, YHT.
185 000	429 000	486 000	604 000	1 705 000

Osana talousarvioesitystä ja talousohjelmaesitystä tarkastellaan varhaiskasvatuksen palveluverkkoa. Luontaisen palvelutarpeen vähenemisen myötä Koivulinnan piha-alueen erillsrakennussa toimiva

Peipoesän ryhmä lakkaa 1.8.2024 alkaen. Vuonna 2024 säästö on 64 500 € ja koko talousohjelmakauden aikana säästö on yhteensä 571 500 €. Säästyissä kustannuksissa on mukana henkilöstökulut ja sisäiset vuokrat. Kiinteistön kunnosta johtuen ryhmä siirtyy Koivulinnaan jo 11/2023 alkaen. Ryhmän toiminta päättyy 1.8.2024 alkaen.

Luontaisen palvelutarpeen vähenemisen myötä Hallin päiväkotit muuttuu 2-ryhmäiseksi 1.8.2024 alkaen. Vuonna 2024 säästö on 40 500€ ja koko talousohjelmakauden aikana 374 400 €. Säästyvät kustannukset ovat henkilöstökuluja.

Talousarvioesitykseen ml. talousohjelma sisältyy luontaisen palvelutarpeen vähenemisen ja tulevien eläköitymisten hyödyntäminen perhepäivähoidossa. Vuonna 2024 säästö on 9000 € ja koko talousohjelmakauden aikana yhteensä 199 000 €. Säästyvät kustannukset ovat henkilöstökuluja.

Osana talousohjelmaesitystä luontaisen palvelutarpeen vähenemisen myötä Puukilan päiväkotit muuttuu 2-ryhmäiseksi 1.8.2026 alkaen. Vuonna 2026 säästö on 40 500€ ja talousohjelmakauden aikana 151 800 euroa. Säästyvät kustannukset ovat henkilöstökuluja.

Osana talousarvioesitystä ja talousohjelmaa vähennetään hankintoja ja koulutuskustannuksia. Vaikutus vuoteen 2024 on 21 000 € ja koko talousohjelmakaudella yhteensä 65 000 €.

Jäljempänä kohdassa perusopetus esitetyistä kouluverkon muutoksista johtuen Koskenpään ja Länkipohjan päiväkodit jatkavat lähipalveluna muissa tiloissa; lähipalveluperiaatteen myötä hyväksytään korkeammat henkilöstökustannukset / ryhmä. Tilojen osalta yhteistyö tilapalvelun kanssa. Toimialalla ei ole toimivaltaa vuokrata ulkopuolisilta toimijoilta huoneistoja.

Osana talousarvioesitystä ja talousohjelmaesitystä vuoden 2024 alkupuolella selvitetään päiväkotipalvelun säilyminen lähipalveluna Juokslahdessa. Valmistelu käynnistyy heti. Ensisijainen vaihtoehto on koulukiinteistö, jos asuntosiiven lämmitysjärjestelmä on erillinen tai helposti ratkaistavissa eivätkä kustannukset muodostu kohtuuttomiksi. Muina vaihtoehtoina voivat tulla kysymykseen ulkopuoliselta vuokrattava tila. Yhteistyössä tässäkin tilapalveluiden kanssa.

Mikäli ratkaisua ei ole löydettävissä, vaihtoehdoksi jää ydinkeskustaan rakentuvaan elementtipäiväkottiin sijoittuminen. Tällöin käynnistetään päiväkodin lakkauttamisprosessi erillisessä menettelyssä siten, että päiväkotit lakkautuisi 1.8.2025 alkaen. Toimivaltaa ei ole delegoitu päiväkodin lakkauttamis-perustamisasioissa.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteiset selvitykset

Talousarvioesityksen ja siihen sisältyvän talousohjelman mukaisesti linjataan tilojen käytön tehostaminen. Tästä seuraa, että talousohjelman voimassaoloaikana selvitetään

1. voidaanko ylläpidettävää kiinteistökantaa pienentää Hallin taajamassa. Tämä tarkoittaisi Hallin päiväkodin siirtymistä Kuoreveden yhtenäiskoulun tiloihin. Selvitys ei ole riippuvainen Kuoreveden yläkouluopetuksen ratkaisusta. Koulukiinteistö on iso ja ylläpidettävä vaikka yläkouluopetus lakkaisi. Kuoreveden yhtenäiskoulun tasearvo on 1,826 meur ja Hallin päiväkodin 615 000 €. Selvitys on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen, yhteistyössä tilapalveluiden kanssa.
2. tilojen käytön tehostaminen Jämsänkosken yhtenäiskoulussa. Tämä tarkoittaa Korven koululla toteutettavan alkuopetuksen siirtämismahdollisuuden selvittämistä yhtenäiskoulun päärakennukseen. Selvityksessä tulee huomioida esiopetuksen ja iltapäivätoiminnan tilatarpeet. Korven koulun tasearvo 204 000 € (puukoulu ja kivikoulu)
Selvitys on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen, yhteistyössä tilapalveluiden kanssa.

Perusopetus

PERUSOPETUS	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Ero (€)	Ero (%)
Toimintatuotot	1 263 072,08	1 379 310,00	1 005 450,00	-373 860,00	-27,1
Toimintakulut	-21 562 304,52	-22 630 991,00	-21 927 645,53	703 345,47	-3,1
Toimintakate	-20 299 232,44	-21 251 681,00	-20 922 195,53	329 485,47	-1,6
Vuosikate	-20 299 232,44	-21 251 681,00	-20 922 195,53	329 485,47	-1,6
Poistot ja arvonalentumiset	-151 250,37	-40 169,00	-25 300,00	14 869,00	-37
Tilikauden tulos	-20 450 482,81	-21 291 850,00	-20 947 495,53	344 354,47	-1,6
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-20 450 482,81	-21 291 850,00	-20 947 495,53	344 354,47	-1,6

Suunnitteluvuodet

PERUSOPETUS	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 005 450	1 005 450	1 005 450	1 005 450
Toimintakulut	-21 927 646	-21 485 721	-21 087 195	-21 020 168
Toimintakate	-20 922 196	-20 480 271	-20 081 745	-20 014 718

Talousarvion laadinnassa käytetty perusopetuksen ja lukion oppilas- ja opiskelijaennuste 8/2023 on esityslistan liitteenä. Lukuvuonna 2023-2024 oppilaita on yhteensä 1 673 ja täyden ennustejakson lopussa lv. 2029-2030 oppilasmäärä on 1 077. Vähenemä on 596 oppilasta. Oppilasmäärä vähenee kaikissa peruskouluissa.

Talousohjelman vaikutukset (€) perusopetuksessa on esitetty alla:

2024	2025	2026	2027	2024-2027, YHT.
296 000	723 000	1 152 000	1 266 000	3 437 000.

Kaupunginvaltuuston 17.4.2019 § 17 mukaisesti kaupunginhallitus on 16.10.2023 käynnistänyt Koskenpään koulun lakkauttamisprosessin siten,

että koulu lakkautuisi 1.8.2025 alkaen. Talousohjelmakauden aikana säästöksi arvioidaan 418 000 €. Tästä henkilöstökustannusten osuus on 387 0000 €.

Kaupunginvaltuuston 17.4.2019 § 17 mukaisesti kaupunginhallitus on 16.10.2023 käynnistänyt Länkipohjan koulun lakkauttamisprosessin siten, että koulu lakkautuisi 1.8.2025 alkaen. Talousohjelmakauden aikana (1.8.2025 alkaen) säästöksi arvioidaan 453 000 €. Tästä henkilöstökustannusten osuus on 351 000 €. Koulukiinteistö on suojeltu. Asia on otettava huomioon kauppatoimia suunniteltaessa.

Osana talousarvioesitystä ja siihen sisältyvää kaupunginhallituksen edellyttämää talousohjelmaa esitetään, että kaupunginvaltuusto muuttaa 17.4.2019 § 17 tekemänsä päätöksen koskien Juokslahden koulua ja poistaa asettamansa oppilasmäärärajan (30). Kaupunginhallitus päättää valtuuston tekemän päätöksen jälkeen lakkauttamisprosessin käynnistämisestä siten, että koulu lakkautuisi 1.8.2025. Talousohjelmakauden aikana säästöksi (1.8.2025 alkaen) arvioidaan 467 000 €. Tästä henkilöstökustannusten osuus on 435 500 €.

Esityslistan liitteinä ovat Juokslahden, Koskenpään ja Länkipohjan kouluja koskevat laskelmat / vuotuisvaikutukset. Laskelmat on tehty v. 2022 tilinpäätöksestä. Laskelmassa arvioidaan poistuvia ja säilyviä kustannuksia ja lisäksi koulukuljetuksia. On huomattava, että koulukuljetukset eivät sisälly koulujen kustannuksiin vaan ne budjetoidaan ja ne kirjautuvat perusopetuksen yhteisiin eriin. Liitteinä ovat laskelmat poikkeavat talousohjelmassa esitetyistä. Talousohjelmasta saadun valmisteluohjeen mukaan kiinteistökustannussäästöt on esitetty talousohjelmassa elinvoimatoimialan osuudessa. Talousohjelmassa henkilöstökustannuksissa on käytetty v. 2023 määrärahoja johtuen kunta-alan työ- ja virkaehtosopimuksen palkkaohjelman vaikutuksista.

Osana talousohjelmaa muutetaan perusopetuksen tuntijakoa. Asiaa on tarkennettu sitten kaupunginhallituksen 2.10.2023 jälkeen. Arvioitu muutosajankohta on 1.8.2026 alkaen. Ajankohtaan vaikuttaa se, miten pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman kirjaukset perusopetuksen tuntijaon lisätunneista astuvat voimaan. On arvioitu, ettei ole tarkoituksenmukaista tehdä yhden / kahden lukuvuoden osalta heiluriliikettä: leikata ja lisätä. Tuntijakoa arvioidaan vähennettävän 4 vvh. kohdentuen äidinkieleen, matematiikkaan ja käsityöhön. Vaikutukseksi on talousohjelmakauden ajaksi 2026 alkaen arvioitu 91 000 €

Oppilasmäärän vähenemisestä johtuen perusopetuksen sarjaisuudet muuttuvat. Perusopetusryhmien lukumäärä (yleisopetus) on

lv. 2023-2024	85
lv. 2024-2025	79 arvio
lv. 2025-2026	71 arvio
lv. 2026-2027	69 arvio
lv. 2027-2028	64 arvio.

Talousohjelmakauden aikana vaikutukseksi arvioidaan 1 267 000 €, josta vuoden 2024 osuus (1.8.2024 alkaen) on 125 000 €. Todettakoon, että sarjaisuuksien tarkastelu on tavanomaista joka vuotiseen talousarviovalmisteluun liittyvää.

Työvoimakustannusten hillitsemiseksi talousarvioesitys ml. talousohjelma pitää sisällään koulunkäynninohjaajien vuotuisen työajan vähentämisen, mikä tarkoittaa kohdentumista koulun työaikoihin. Käytännössä kysymys on työteon ja palkanmaksun keskeyttämisestä arviolta yhden kuukauden ajaksi. Talousohjelmakauden aikana vaikutukseksi on arvioitu 400 000 €, josta vuoden 2024 osuus on 100 000 €. Toimenpide kohdentuu kaikkiin vakinaisessa palvelussuhteessa oleviin koulunkäynninohjaajiin ja se johtaa työntarjoamisvelvoitteeseen mm. kehitysvammaisten kesäkerhojen osalta jne. Tämä on huomioitu säästötoimenpiteen suuruutta arvioitaessa.

Asia on yhteydessä myös liikennepuiston toiminnan lakkauttamisesitykseen, josta jäljempänä kohdassa elämänlaatupalvelut. Kesän 2023 osalta liikennepuiston kustannuksista noin 17 000 € kohdentuu perusopetuksen henkilöstökustannuksiin.

Työvoimakustannusten hillitsemiseksi ja digitalisaation hyödyntämiseksi koulujen toimistopalvelu järjestellään uudelleen. Vaikutus koko talousohjelmakaudella 49 000 €, kohdentuu talousohjelmakauden viimeisille vuosille.

Talousarvioesitys ml. talousohjelma pitää sisällään esityksen hanketoiminnan supistamisesta. Käytännössä hanketoimintaa sisällytetään laatu- ja tasa-arvohanke, opiskeluhuollon hanke ja harrastamisen Suomen malli. Korona-vaikutusten lieventämiseen tarkoitettu hanketoiminta päättyy luontaisesti heinäkuun 2024 loppuun. Elämänlaatupalveluissa jatkuisi koulunuorisotyöhanke sikäli, kun kokonaisuuteen avautuu avustus haettavaksi. Myös tämä hanke haetaan supistettuna.

Perusopetuksen osalta vaikutus talousohjelmakauden aikana on yhteensä 208 000 €, josta vuoden 2024 osuus on 52 000 €. Hanketoiminnan laajuudeksi v. 2024 arvioidaan n. 10 henkilötyövuotta (htv.). Vuonna 2023 htv:a on arvioitu olevan 20. Hanketoiminnassa avustuksina arvioidaan saatavan 393 000 € ja omarahoitusosuuksiksi arvioidaan 100 000 €. Vuodelle 2023 arvio oli 880 000 € ja omarahoitusosuuksiksi 164 000 €.

Talousarvioesitys ml. talousohjelma pitää sisällään esityksen liikuntapainotteisen luokan lakkauttamisesta 18.2024 alkaen kuitenkin niin, että jo oppilaaksi otettujen opinnot viedään loppuun. Talousohjelmakauden aikana vaikutus on yhteensä 47 000 €, josta vuoden 2024 osuus on 4 300 €. Liikuntapainotteisen luokan kustannukset koostuvat liikunnan lisätunneista (+2 vvh, 7 vl; muutoin sisältyy vl. 8-9 valinnaisaineisiin), koulumatkakustannuksista ja lisäpalveluista mm. retket, palvelujen ostot ulkopuolisilta toimijoilta. Liikuntapainotteisuus on ollut koulutuksen järjestäjän toimivaltaan kuuluva lisäpalvelu. Toimenpide edellyttää opetussuunnitelman muutoksen.

Talousarvoesitys ml. talousohjelma pitää sisällään esityksen hankintojen vähentämisestä. Talousohjelmakauden aikana vaikutus on 37 000 €, josta vuoden 2024 osuus on 15 000 €. Vähennys kohdentuu kalustohankintoihin.

Talousarvioesitys ml. talousohjelma pitää sisällään esityksen iltapäivätoiminnan maksujen korottamisesta. Nykyisin maksu on 135 € ja korotuksen jälkeen 160 €. (osallistuminen 4 h/pv). Vuoden 2024 osalta vaikutus on noin 5 000 €.

Sivistyslautakunta käsittelee asian kokouksessaan 25.10.2023 / taksat ja maksut. Toiminnan maksut tulevat jatkossa seuraamaan valtiovallan toimesta säädettyä enimmäistaksaa. Korotus koskee Jämsän kaupungin järjestämisvastuulla olevaa toimintaa. Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää iltapäivätoimintaa.

Vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintayhteistyönä. Jämsän kaupunki tuottaa palvelun. Palvelun järjestämisvastuu on hyvinvointialueella.

Perusopetus talousohjelman aikana tarvittaessa aktivoituvat toimenpiteet:

Palveluverkon supistaminen

Osana talousohjelman valmistelua on arvioitu myös Kaipolan koulun lakkauttamista 1.8.2026 alkaen tai myöhemmin. Mikäli talousohjelma ei toteudu suunnitellulla tavalla käyttötaloussäästöjen ja/tai rahoituspohjan osalta (verotus, omaisuusratkaisujen vaikutus, vos) ja /tai talouden tilanne muutoin heikkenee, toimenpide on keinovalikoimassa. Tarkastelu tehdään vuosittain. Säästöjen suuruusluokka 580 000 € vuotuisasti pl. sisäisestä vuokrasta aiheutuva säästö. Kaipolan koulun osalta talousohjelma on näin ollen muuttunut julkistamisen jälkeen.

Osana talousohjelman valmistelua on arvioitu myös Kuoreveden yhtenäiskoulun lakkauttamista ja tilalle vl. 1-6 koulun perustamista 1.8.2027 alkaen tai 1.8.2028 alkaen. Mikäli talousohjelma ei toteudu suunnitellulla tavalla käyttötaloussäästöjen ja/tai rahoituspohjan osalta (verotus, omaisuusratkaisujen vaikutus, vos) ja/tai talouden tilanne muutoin heikkenee, toimenpide on keinovalikoimassa. Tarkastelu tehdään vuosittain. Käytännössä kysymys on ko. ajankohtina yksisarjaisesta yläkoulusta. Aineenopettajajärjestelmästä johtuen vaatii erillisen laskennan (oppilaiden viikkotuntimäärä noin 30 ja opettajien ovtes:n määrittelemä opetusvelvollisuus 18-24.)

Vuoden 2024 talousarvioesitykseen on lisäksi sisällytetty seuraavat toimintatapamuutokset, jotta voidaan vaikuttaa Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelu Oy:n kustannuskehitykseen. Yhtiö on ilmoittanut seuraavat korotukset: puhtauspalvelut 5,61 %:a ja ateriapalvelut 6,44 %:a.

Puhtauspalvelut vähentäminen: luokkatilat siivotaan kolme (3) kertaa viikossa seuraavilla kouluilla, Koskenpää, Kuorevesi, Länkipohja, Juokslahti. Toimenpide säästää kustannuksia yhteensä 51 440 euroa vuodessa.

Ateriapalvelut: tarjottimet poistetaan seuraavista toimipisteistä: Paunu 6.-9. lk., JYK 7.-9. lk, Kuorevesi 7.-9. lk. Toimenpide säästää kustannuksia n. 8 000 euroa vuonna 2024. Vaikutus on 6 senttiä / ateria. Vaikutuksia sähkön ja veden kulutukseen ei ole arvioitu.

Yhtiöltä saadun tiedon mukaan kysymys on työaikasäästöstä. Koko astiahuollon osuus on 25 -45 % ateriapalveluissa astiakoneen mallista riippuen. Esimerkiksi Jämsänjoen yhtenäiskoulun Paunun toimipisteessä tarjottimia pestään koulupäivän aikana 54 koneellista. Yhteen koneelliseen mahtuu yksi kori, jossa on kahdeksan tarjotinta.

	v. 2023	ta 2024
Puhtauspalvelut	901 756	914 353
Ateriapalvelut	1 522 827	1 488 276

Ateriapalveluiden osalta on huomioitu oppilasmäärän lasku (1.8.2024 alkaen).

Valmistavan opetuksen osalta varaudutaan noin neljän henkilötövuoden resurssiin koko vuodeksi. Tästä seuraa, että 23.10.2023 esityslistan liitteinä oleviin asiakirjoihin tulee tehtäväksi 50 000 euron lisäys henkilöstökustannuksiin. Määräraha kohdennetaan perusopetuksen yhteisiin eriin. Tämän johdosta tunnusluvut euroa/asukas ja euroa/oppilas sekä henkilöstösuunnitelma muuttuvat.

Lukiokoulutus

LUKIOKOULUTUS	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Ero (€)	Ero (%)
Toimintatuotot	49 030,95	61 000,00	80 000,00	19 000,00	31,1
Toimintakulut	-1 987 687,71	-2 251 452,00	-2 226 636,76	24 815,24	-1,1
Toimintakate	-1 938 656,76	-2 190 452,00	-2 146 636,76	43 815,24	-2
Vuosikate	-1 938 656,76	-2 190 452,00	-2 146 636,76	43 815,24	-2
Poistot ja arvonalentumiset			-3 300,00	-3 300,00	100
Tilikauden tulos	-1 938 656,76	-2 190 452,00	-2 149 936,76	40 515,24	-1,8
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1 938 656,76	-2 190 452,00	-2 149 936,76	40 515,24	-1,8

Suunnitteluvuodet

LUKIOKOULUTUS	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	80 000	41 000	41 000	41 000
Toimintakulut	-2 226 637	-2 201 637	-2 201 637	-2 201 637
Toimintakate	-2 146 637	-2 160 637	-2 160 637	-2 160 637

Talousarvion laadinnassa käytetty perusopetuksen ja lukion oppilas- ja opiskelijaennuste 8/2023 on esityslistan liitteenä. Lv. 2023-2024 opiskelijoita on 260. Opiskelijamäärä jatkaa kasvuaan vuosikymmenen loppupuolelle saakka.

Talousohjelman vaikutukset (€) lukiokoulutuksessa on esitetty alla:

2024	2025	2026	2027	2024-2027, YHT.
45 300	72 300	72 300	72 300	262 200.

Osana talousohjelmaa leikataan lukion tuntikehystä. Tämä vaikuttaa opetuksen järjestämiseen, syksyllä 2024 aloittavien uusien opiskelijoiden pakolliset opinnot kolmisarjaisena, valinnaisuuden vähentäminen, keskimääräisen ryhmäkoon kasvattaminen. Vaikutus talousarvioon on 25 000 €. Mikäli taloussuunniteluvuosina 2025-2027 alkavat ikäluokat ovat ennusteen mukaisia, muuttuu lukio asteittain kolmisarjaiseksi. Vaikutus koko talousohjelmakaudella yhteensä on 175 000 euroa.

Osana talousohjelmaa lisätään Itsenäistä opiskelua. Ryhmäkoon kasvaessa yli rajan mitä opetustilaan mahtuu, ei jaeta ryhmää ja vaan suoritetaan opintojakso itsenäisesti. Vaikutus talousarvioon on 5 000 € ja koko talousohjelmakaudella 20 000 euroa.

Osana talousohjelmaa ostetaan verkko-opetusta Gradian lukiokoulutuksesta, Otavialta ja Tutorhousesta niissä tilanteissa, kun se on lähiopetusta edullisempi tapa järjestää opetus. Vaikutus talousarvioon on 5 000 € ja koko talousohjelmakaudella 20 000 euroa.

Osana talousohjelmaa vähennetään hankintoja. Hankitaan vain välttämätön ja korvataan rikkoutunut kalusto. Vaikutus talousarvioon on 5 000 € ja koko talousohjelmakaudella 20 000 euroa.

Osana talousohjelmaa vähennetään hanketoimintaa. Nykyiset hankkeet viedään loppuun mutta ei aloiteta uusia. Erasmus+-hankkeelle on myönnetty alustava rahoitus vuoteen 2027 asti ja hankkeeseen osallistumisesta päätetään vuosittainen sivistyslautakunnassa.

Vuoden 2024 talousarvioesitykseen on lisäksi sisällytetty seuraavat toimintatapamuutokset, jotta voidaan vaikuttaa Jämsän Ateria- ja Puhtauspalvelu Oy:n kustannuskehitykseen.

Puhtauspalvelut vähentäminen: lukion luokkatilat siivotaan kolme (3) kertaa viikossa. Säästö 11 490 euroa vuositasolla.

Ateriapalvelut: tarjottimet poistetaan lukiolta. Toimenpide säästää kustannuksia n. 2 754 euroa vuonna 2024. Vaikutus on 6 senttiä / ateria. Vaikutuksia sähkön ja veden kulutukseen ei ole arvioitu.

	v. 2023	ta 2024
Puhtauspalvelut	54 412	45 974
Ateriapalvelut	172 950	205 734

Elämänlaatupalvelut

ELÄMÄNLAATUPALVELUT	TP 2022	TA+LTA 2023	TA 2024	Ero (€)	Ero (%)
Toimintatuotot	692 657,39	728 200,00	683 000,00	-45 200,00	-6,2
Toimintakulut	-4 101 422,30	-4 504 759,00	-4 262 264,44	242 494,56	-5,4
Toimintakate	-3 408 764,91	-3 776 559,00	-3 579 264,44	197 294,56	-5,2
Vuosikate	-3 408 764,91	-3 776 559,00	-3 579 264,44	197 294,56	-5,2
Poistot ja arvonalentumiset	-75 556,06	-129 979,00	-130 700,00	-721	0,6
Tilikauden tulos	-3 484 320,97	-3 906 538,00	-3 709 964,44	196 573,56	-5
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-3 484 320,97	-3 906 538,00	-3 709 964,44	196 573,56	-5

Suunnitteluvuodet

ELÄMÄNLAATUPALVELUT	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	683 000	680 000	670 000	670 000
Toimintakulut	-4 262 264	-4 210 000	-4 170 000	-4 170 000
Toimintakate	-3 579 264	-3 530 000	-3 500 000	-3 530 000

Näkymä asiakas/opiskelijamäärien kehitykseen: Musiikkiopiston opiskelijamäärän arvioidaan laskevan suunnittelukaudella vuoden 2023 370:stä opiskelijasta 360:een ja työväenopiston opiskelijamäärän vastaavasti 1700:sta 1400:aan. Uimahallin vuotuisen kävijämäärän arvioidaan olevan suunnittelukaudella 55 000. Kirjastopalveluissa vuotuisen lainausmäärän asiakasta kohti arvioidaan olevan suunnittelukauden lopussa hieman vähemmän (12,8) kuin on esitetty talousarviossa vuodelle 2023 (14,2). Fyysisten kirjastokäyntien vuosimäärään arvioidaan nousua 110 000:sta 115 000:een.

Talousohjelman vaikutukset (€) elämänlaatupalveluissa on esitetty alla:

2024	2025	2026	2027	2024-2027, YHT.
186 450	245 450	269 950	283 950	985 800

Osana talousarvioesitystä ja talousohjelmaa lisätään tuloja koko talousohjelman ajan korottamalla maksuja ja taksoja 1.1.2024 alkaen ja lukuvuosiperusteisten maksujen osalta 1.8.2024 alkaen. Tuloja arvioidaan saatavan 2024-2027 noin 107 000 € lisää. Opistojen osuus on noin 67 000 € (sisältäen myös Vinnin asuinrakennuksen vuokratulot) ja uimahallin osuus noin 40 000 €. Talousarviovuonna 2024 opistojen osalta tulojen lisäys on 12 700 € ja uimahallin osalta 10 000 €. Sivistyslautakunta käsittelee taksoja ja maksuja kokouksessaan 26.10.2023.

Lisäksi hankintoja vähennetään talousarviovuonna 22 000 € ja koko talousohjelmakaudella yhteensä n. 93 000 €; nämä sisältävät myös aineistovähennyksen kirjastoauton osalta.

Opistopalvelut

Osana talousarvioesitystä ja siihen sisältyvää talousohjelmaa supistetaan opistopalvelujen palvelutoimintaa supistamalla kurssitarjontaa ja vähennetään musiikkiopiston tuntiopetusta. Näiden vaikutus on vuonna 2024 yhteensä 22 500 € ja koko talousohjelmakaudella yhteensä 134 500 €.

Lasten ja nuorten ikäluokan pieneneminen vaikuttaa musiikkiopiston opetusjärjestelyjä tiivistävästi. Samalla hyödynnetään luontainen poistuma; näiden osalta virat muuttuvat tuntiopettajuuksiksi. Työväenopiston kurssitarjontaa vähennetään -15 % (1 000 tuntia; noin 30 kurssia). Leikkausta tehdään tasaisesti läpi koko kurssiohjelman - esimerkiksi samansisältöisiä kursseja yhdistetään. Vinnin tilan residenssi -ajatuksesta luovutaan ja piharakennuksen asunto laitetaan vuokrataan.

Kirjastopalvelut

Osana talousarvioesitystä supistetaan kirjastoverkkoa, mikä tarkoittaa liikkuvan toimipisteen eli kirjastoauton lakkauttamisprosessin käynnistämistä. Tähän liittyen esitetään, että talousarvion ja siihen sisältyvän talousohjelman hyväksymisen yhteydessä kaupunginvaltuusto delegoi kirjastoauton lakkauttamisprosessin ja päätöksen asiasta sivistyslautakunnalle. Vaikutus vuoden 2024 talousarvioon on 21 000 € ja koko talousohjelman ajalta yhteensä 105 000 €. Lisäksi kertäluonteisena myyntitulona kirjastoauton myynnistä arviodaan saatavan 25 000 € vuonna 2024.

Osana talousohjelmaa hyödynnetään henkilöstön osalta luontaista poistumaa, jonka vaikutus on yhteensä 157 500 €. Tämä kohdentuu talousohjelmakauden viimeisille vuosille. Kirjastoauton lakkautumisen myötä osa tästä korvautuu kirjastoautonkuljettaja-virkailijan työpanoksella. Toiseen osaan tarvitaan sisäinen oppisopimukseen perustuva siirto kaupunkiorganisaatiosta. Näin toimien vaikutuksia ei olisi aukioloaikoihin tahi palvelulupauksen toteuttamiseen. Kirjaston työvuorosunnittelun joustavoittamiseksi neuvonnan ja kirjaston aukioloajat yhteensovitetään.

Vapaa-aikapalvelut

Osana talousarvioesitystä ja talousohjelmaa supistetaan palvelutoimintaa: ylläpidettävästä kiinteistökantaan kuuluva Galleria Kivipankki myydään, liikennepuistotoiminta lakkautetaan ja uimahallin aukioloaikoja supistetaan.

Galleria Kivipankin osalta säästö tulee kiinteistön ylläpidon lakkamisesta, koko talousohjelman aikana yhteensä 51 000 €. Kiinteistöjen myyminen kuuluu kaupunginhallituksen toimivaltaan. Rakennus on suojeltu ja asia tulee ottaa huomioon kauppatoimia suunniteltaessa.

Liikennepuiston osalta osa säästöistä perusopetuksen kohdassa. Ylläpitokustannuksen ja vastuiden välttämiseksi kaupunki luopuu kokonaisuudesta. Liikennepuiston osalta tulee harkittavaksi lahjoitus yleishyödylliselle yhdistykselle velvoitteena ylläpitää toimintaa.

Liikennepuiston kustannukset netto ovat 21 000, joista perusopetukseen kohdentuvia kustannuksia 17 000 €. Liikennepuiston lakkauttaminen mahdollistaa nuoriso-ohjaajan kesäaikaisen työpanoksen uudelleen kohdentamisen, jolloin määräaikaiseen leiriohjaajaan ei ole tarvetta. Tämän vaikutus on vuotuisasti 2 000 €. Näin ollen vaikutus vuoden 2024 talousarvioon on vapaa-aikapalveluiden osalta 6 000 € ja talousohjelman ajalta yhteensä 18 000 €. Perusopetuksen osalta talousohjelman ajalta 68 000 €. Toimenpiteen käytännön kuvaus on todettu perusopetuksen aiemmin kohdassa perusopetus / työvoimakustannusten hillitseminen.

Uimahallin sunnuntaiaukioloista luovutaan. Tämä mahdollistaa toiminnallisen muutoksen uimahallissa, jolloin lisätyövoiman tarve vähenee. Toimenpide vaikuttaa myös kahvila-, kassa- ja puhtauspalvelukustannuksiin. Säästö talousarviossa on 20 400 € ja koko talousohjelman osalta yhteensä 81 600 €.

Hanketoimintaa supistetaan, vaikutus on talousohjelmakaudella 102 000 € ja vuoden osalta 18 500 €. Liikuntaneuvontahanke päättyy 12/2023. Supistettuina haetaan koulunuorisotyölle jatkoa. Kerhotoiminta jatkuisi nykylaajuisena.

Jämsän kaupungin vuoden urheilija -palkinnon ja lasten ja nuorten stipendien rahoitus esitetään osoitettavaksi tasetililtä perustuen valtionkonttorilta haettavana olevaan perintöön. Rahoitus on siten rinnasteinen Viljo Järvisen kulttuuripalkinnon kanssa. Vaikutus talousohjelmakaudella yhteensä 17 000 € ja vuotuisasti 4 250 €.

Avustustoimintaa vähennetään (-10 %) talousarviovuonna 19 000 € ja koko talousohjelman aikana yhteensä 76 000 €. Himoksen ensilumenladun avustus jäädytetään vuoden 2023 tasolle ja varaudutaan leikkaamaan sitä talousohjelmakauden aikana.

Esitys pienentää Työvalmennussäätiön Avituksen kuntaosuutta. Vuoden 2024 osalta vaikutus on 9 500 €. Talousohjelmakauden ajan vaikutus on 69 000 €. Nuorten palvelut kotiutetaan vaihteittain osaksi kaupungin palvelutuotantoa. Tämä on perusteltua oppivelvollisuus- ja työllisyysuudistusten kuin kotouttamisen ja hyvinvoinnin edistämistehtävän näkökulmista. Kotiuttamisen arvioidaan vaikuttavan lisäksi tukipalveluiden, tilavuokrien ja esihenkilötoiminnan kustannuksiin. Toiminnan resurssi suhteutetaan jatkossa nuorten ikäluokan pienentymiseen. Kaupunki voi hakea ja saada valtionavustuksia toimintaa samoin kuin säätiö. Nuorten työpajatoimintaan haettava valtionavustuskelpoisuus / OKM

Ehdotuksessa on kuvattu lausuntojen pyytäminen mm. vaikuttamistoimielimiltä jne. Lausunnot osoitetaan kaupunginhallitukselle.

Kaupunginvaltuuston talousseminaarin ja lautakuntakäsittelyjen jälkeen, erikseen ilmoitettavana ajankohtana avautuu webropol-kysely koko talousohjelmaa koskevana.

Varhaiskasvatusjohtaja Maija Jääskeläinen, johtava rehtori Juha Damskägg, kirjastopalvelupäällikkö Risto Heikkinen, kehittämispäällikkö-opistojen rehtori Sini Käkönen, vapaa-aikapalvelupäällikkö Katja Pohjoismäki ja taloussihteeri Anita Lahtinen olivat läsnä kokouksessa asian käsittelyn ajan.

Tulleet kirjelmät

Sivistystoimialalle on toimitettu talouden tasapainottamissuunnitelmiin liittyen seuraavat kirjelmät:

- Juokslahden ja Kaipolan koulun lakkauttaminen/Pellonperä 7.10.2023
- Kirjastoauton lakkauttamisen vastustaminen/Kolonkulman kyläyhdistys ry 8.10.2023

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

1. Sivistyslautakunta esittää vuoden 2024 talousarvioesityksen ja vuosien 2025 - 2027 taloussuunnitelmaesityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle hyväksymistä varten. Esitys pitää sisällään talousohjelmaesityksen vuosille 2024 - 2027. Vuosien 2025 - 2027 osalta kysymys on valtuustotasoisesta puitepäätöksestä.
2. Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle henkilöstösuunnitelmaesityksen hyväksymistä varten.
3. Sivistyslautakunta pyytää asiasta lausunnot nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta sekä ylläpitämiensä oppilaitosten vanhempainyhdistyksiltä ja oppilas- ja opiskelijakunnilta. Lausunnot, jotka osoitetaan kaupunginhallitukselle, toimitetaan 13.11. klo 15 mennessä Jämsän kaupungin kirjaamoon: kirjaamo(a)jamsa.fi tai Jämsän kaupunki, kirjaamo Paattilantie 2, 42100 Jämsä.
4. Sivistystoimenjohtaja valtuutetaan tekemään teknisluontoisia muutoksia talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykseen. Perustavalaatuiset muutokset edellyttävät sivistyslautakunnan käsittelyä.
5. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Keskustelun aikana Aki Lemmetyinen teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan esityksen liittyen talousarvioesitykseen ja talousohjelmaan:

- Poistetaan koulunkäynninohjaajien lomautukset kesäksi,
- poistetaan liikennepuiston lakkautus,
- poistetaan lukiokoulutukseen liittyvä itsenäisen opiskelun lisääminen,
- poistetaan opistotoiminnan kurssitarjonnan vähentäminen,
- poistetaan kirjastoauton lakkautus sisältäen aineistohankinnan vähentämisen ja luontaisen poistuman hyödyntämisen 1 henkilötyövuoden osalta,
- poistetaan galleria Kivipankista luopuminen,
- poistetaan uimahallin sunnuntaiaukiolosta luopuminen,
- poistetaan koulujen ja lukion tarjottimista luopuminen.

Aki Lemmetyisen esitystä ei kannatettu, joten se raukesi.

Keskustelun aikana Saara Peutere-Heikka teki esittelijän ehdotuksesta poikkeavan esityksen:

1. Sivistyslautakunta esittää vuoden 2024 talousarvioesityksen ja vuosien 2025 - 2027 taloussuunnitelmaesityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen -valtuustolle hyväksymistä varten. Esitys pitää sisällään talousohjelmaesityksen vuosille 2024 - 2027. Vuosien 2025 - 2027 osalta kysymys on valtuustotasoisesta puitepäätöksestä. Talousohjelmaesitystä muutetaan kuitenkin seuraavasti: Juokslahden koulu siirretään tarvittaessa aktivoitujen toimenpiteiden -kategoriaan. Mikäli talousohjelma ei toteudu suunnitellulla tavalla käyttötaloussäästöjen ja/tai rahoituspohjan osalta (verotus, omaisuusratkaisujen vaikutus, vos) ja /tai talouden tilanne

muutoin heikkenee, toimenpide on keinovalikoimassa. Tarkastelu tehdään vuosittain. Vaikutus taloussuunnitteluvuosiin ja talousohjelmaan sivistystoimialan osalta on 467 000 euroa (2025-2027).

2. Sivistyslautakunta esittää kaupunginhallitukselle henkilöstösuunnitelmaesityksen hyväksymistä varten kuitenkin niin, että Juokslahden koulua koskeva muutos otetaan huomioon henkilöstösuunnitelmaesityksessä.

3. Sivistyslautakunta pyytää lausunnot asiasta lausunnot nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta sekä ylläpitämiensä oppilaitosten vanhempainyhdistyksiltä ja oppilas- ja opiskelijakunnilta. Lausunnot, jotka osoitetaan kaupunginhallitukselle, toimitetaan 13.11. klo 15 mennessä Jämsän kaupungin kirjaamoon: kirjaamo(a)jamsa.fi tai Jämsän kaupunki, kirjaamo Paattilantie 2, 42100 Jämsä.

4. Sivistystoimenjohtaja valtuutetaan tekemään teknisluontoisia muutoksia talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitykseen. Perustavalaatuiset muutokset edellyttävät sivistyslautakunnan käsittelyä.

5. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Lea Hiekkamäen ja Aki Lemmetyinen kannattivat Saara Peutere-Heikan esitystä.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, tuli suorittaa äänestys. Äänestystavaksi sovittiin nimenhuutoäänestys.

Esittelijän ehdotus sai kaksi (2) ääntä (Jyrki Niittymaa, Heikki Paavisto). Saara Peutere-Heikan esitys sai viisi (5) ääntä (Saara Peutere-Heikka, Lea Hiekkamäki, Aki Lemmetyinen, Veli-Erkki Ruotsalainen, Katja Minkkinen).

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksena, että äänin 2-5 sivistyslautakunnan päätös on Saara Peutere-Heikan esityksen mukainen.

Eriävän mielipiteen päätökseen jättivät sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen (kirjallisena) ja sivistyslautakunnan puheenjohtaja Jyrki Niittymaa.

Maija Jääskeläinen, Risto Heikkinen, Sini Käkönen, Katja Pohjoismäki ja Anita Lahtinen poistuivat asian käsittelyn aikana klo 17.50.

Juha Damskäg poistui klo 19.00.